

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2012-12-18

M2012/3309/Ke

Miljödepartementet

Kemikalieenheten

Sofia Tingstorp

Telefon +46 8 405 21 76

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturét	
Ink.	2012 -12- 21
Dnr:	001-1864/2012
Till:	RIT

Remiss av svenskt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/19/EU) av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE)

Remissinstanser:

1. Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen
2. Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen
3. Kammarrätten i Göteborg
4. Åklagarmyndigheten
5. Kommerskollegium
6. Försvarsmakten
7. Läkemedelsverket
8. Tullverket
9. Statskontoret
10. Länsstyrelsen i Kronobergs län
11. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
12. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
13. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
14. Länsstyrelsen i Norrbottens län
15. Kemikalieinspektionen
16. Konkurrensverket
17. Tillväxtverket
18. Statens energimyndighet
19. Konsumentverket
20. Stockholms kommun
21. Eskilstuna kommun
22. Linköpings kommun
23. Värnamo kommun
24. Västervik kommun
25. Gotlands kommun
26. Karlskrona kommun
27. Malmö kommun
28. Halmstads kommun
29. Göteborgs kommun
30. Karlstads kommun

31. Arboga kommun
32. Falu kommun
33. Bollnäs kommun
34. Åre kommun
35. Umeå kommun
36. Kiruna kommun
37. Sveriges Kommuner och Landsting
38. Naturskyddsföreningen
39. Svensk Handel
40. Svenskt Näringsliv
41. AB Electrolux
42. Avfall Sverige
43. Belysningsbranschen
44. Boliden AB
45. Branschkansliet
46. Dell AB
47. ElektronikBranschen
48. Elektronikåtervinningsföreningen
49. El-Kretsen i Sverige AB
50. Ericsson AB
51. Greenpeace
52. Regelrådet
53. SIS, Swedish Standards Institute
54. Stena Metall AB
55. Svensk Dagligvaruhandel
56. Svensk Elektronik
57. Sveriges Elgrossister, SEG
58. Sveriges Konsumenter
59. SWEDAC, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
60. Teknikföretagen
61. Världsnaturfonden WWF
62. Återvinningsindustrierna

Remissvaren ska ha kommit in till Miljödepartementet senast den 15 februari 2013. Svaren bör lämnas både på papper i två exemplar och per e-post till m.registrator@regeringskansliet.se.

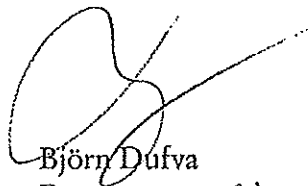
I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på Naturvårdsverkets förslag till svenskt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/19/EU) av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE). Direktivet kommer huvudsakligen att genomföras i förordning. Ett förordningsförslag avses att remitteras vid senare tillfälle. Den nu remitterade promemorian omfattar endast Naturvårdsverkets förslag till ändringar i lag.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att

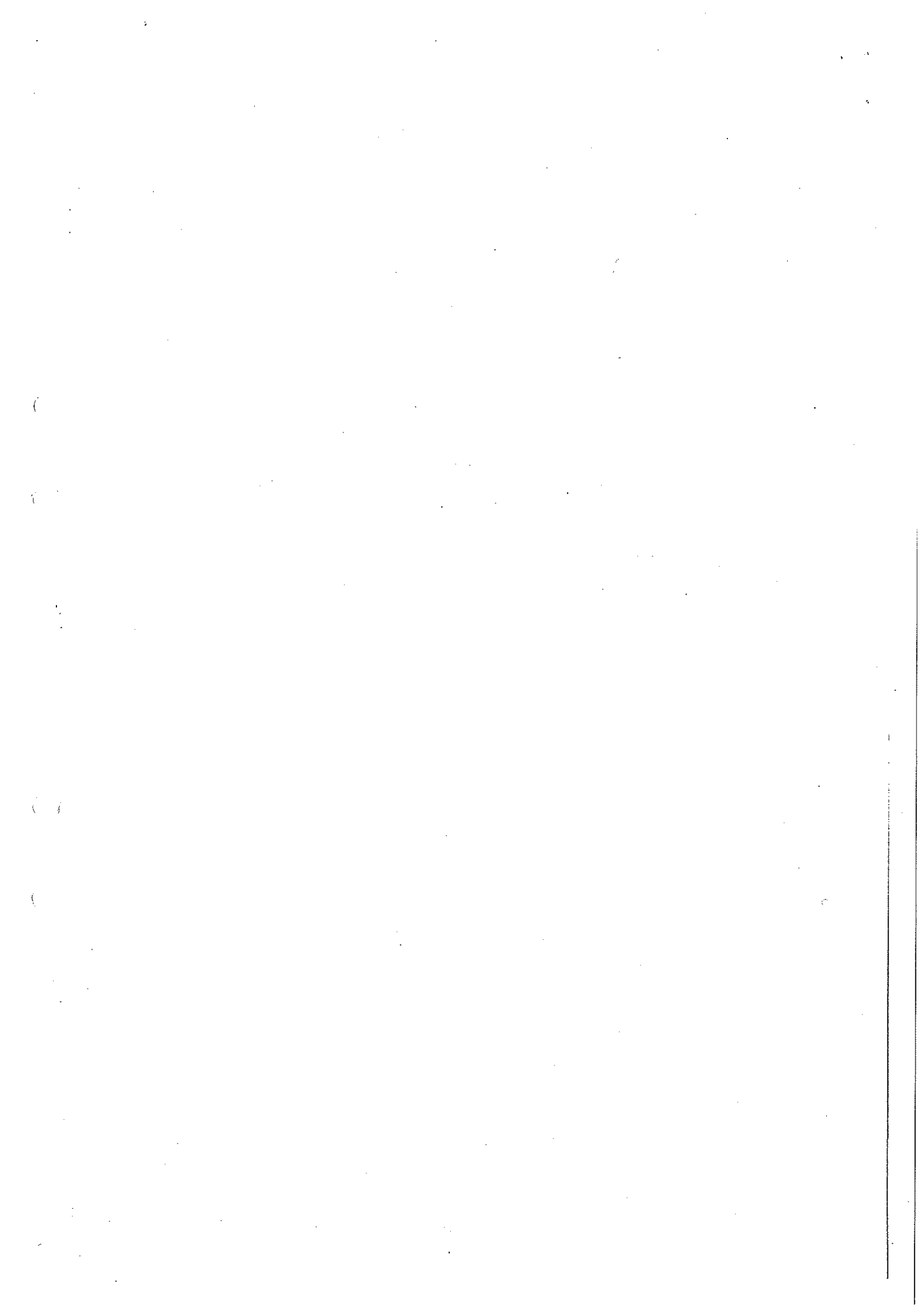
redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Frågor under remisstiden besvaras av Sofia Tingstorp, tfn 08-405 21 76.

Björn Dufva
Departementsråd

Behov av lagändringar för genomförande av WEEE-direktivet

1. Sammanfattning

Det nya WEEE-direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), ställer nya krav på medlemsstaterna och berörda aktörer. De nya kraven kommer huvudsakligen att genomföras på förordnings- eller föreskriftsnivå. För detta ändamål behöver dock nya bemyndiganden införas i miljöbalken (MB):

- möjlighet att föreskriva krav på att kommuner medverkar i samråd, (art 5)
- möjlighet att meddela bestämmelser om förhandsgodkännande av insamlingssystem (art 5.3)
- möjlighet att föreskriva krav på hur kommuner och återanvändare ska samarbeta om återanvändning respektive förberedelse för återanvändning (art 6.2)
- möjligheter att föreskriva krav på behöriga ombud, (art 17)

2. Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/96/EG) om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE-direktivet) syftar till att skydda miljön och människors hälsa genom att förebygga uppkomsten av avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE) och att det dessutom sker återanvändning, materialåtervinning och andra former av återvinning av sådant avfall för att minska bortskaffandet av avfall. Det syftar också till att förbättra miljöprestandan hos alla aktörer som berörs under de elektriska och elektroniska produkternas livscykel, t.ex. tillverkare, distributörer och konsumenter, särskilt de aktörer som är direkt berörda av behandlingen av avfall från sådana produkter.

WEEE-direktivet har huvudsakligen genomförts i svensk lagstiftning i förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter (WEEE-förordningen).

På EU-nivå har konstaterats att det krävs betydande förändringar i dagens utvecklings- produktions- konsumtions- och beteendemönster om en hållbar utveckling ska kunna uppnås. Därför har rekommenderats att bl.a. slöseriet med resurser minskas och att föroreningar förebyggs. Avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk eller elektronisk utrustning (WEEE) är ett av de viktigaste målområdena för reglering med tillämpning av principerna om förebyggande, återvinning och säkert bortskaffande av avfall. Detta har föranlett en översyn av bl.a. WEEE-direktivet.

I juli 2012 antogs ett omarbetat WEEE-direktiv (2012/19/EU) som ska genomföras i medlemsstaternas nationella lagstiftning senast den 14 februari 2014. Det gamla direktivet upphör att gälla den 15 februari 2014.

Det omarbetade direktivet innehåller en rad nya bestämmelser som behöver implementeras i svensk lagstiftning. Merparten av de regeländringar som krävs

kommer att genomföras på förordnings- eller föreskriftsnivå. Även vissa lagändringar är dock nödvändiga.

Behovet av lagändringar behöver identifieras i ett inledande skede i arbetet med att genomföra WEEE-direktivet, eftersom lagstiftning är en tidskrävande process. Vilka regeländringar som i övrigt krävs, i framförallt WEEE-förordningen, kommer att utredas grundligt i det fortsatta implementeringsarbetet.

Syftet med denna promemoria är således i första hand att identifiera de lagändringar som krävs för att genomföra det omarbetade WEEE-direktivet i svensk lag. Promemorian innehåller dock även en genomgång av direktivet artikel för artikel, i syfte att ge en översiktlig bild av direktivets innehåll och vilka förändringar av gällande regler som det kan antas föranleda.

3. Läsanvisning

Denna promemoria utgör en delredovisning till den mer uttömmande rapport som kommer att lämnas över till Miljödepartementet senast 1 juni 2013. Promemorian innehåller inledningsvis en beskrivning av gällande rätt och av syftet med promemorian, 2-5 kap. I kapitel 6 beskrivs de lagändringar som föreslås. Kapitel 7 innehåller en genomgång av artiklarna i direktivet. I kapitel 8 tas vissa övriga frågor upp som måste beaktas i samband med ett genomförande, men som inte direkt följer av direktivet. Förslagen till ny lagtext beskrivs i bilaga 1. En bedömning avseende behovet av konsekvensanalys återfinns i bilaga 2.

4. Avgränsningar

Promemorian syftar enbart till att så långt möjligt identifiera de förändringar i lag som är nödvändiga för att genomföra det omarbetade WEEE-direktivet på ett lämpligt och korrekt sätt.

5. Gällande rätt

Det äldre WEEE-Direktivet (2002/96/EG) är huvudsakligen genomfört i svensk rätt genom förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. Förordningen innebär sammanfattningsvis att en producent har ansvar för insamling, borttransport, och återvinning eller annan behandling av uttjänta produkter. En producent är i detta sammanhang någon som yrkesmässigt tillverkar eller importerar elektriska produkter och säljer dem vidare. I producentansvaret ingår dessutom att man ska märka sina produkter och informera de som använder produkten om till exempel lämpliga insamlingssystem och de effekter på miljö och hälsa produkten kan ge upphov till. Du kan läsa mer om den befintliga WEEE-förordningen på EEB-registret (<http://eeb.naturvardsverket.se>)

Utöver 8 kap. 7 § regeringsformen kan följande bemyndiganden i 15 kap. MB antas tillämpliga vid genomförande av WEEE-lagstiftningen i svensk rätt.

6 § om producentansvar

7 § om märkning och skyldighet att lämna uppgifter,

- 7a § om krav på förhandsgodkända insamlingssystem (FGI),
- 9 § om hantering av avfall och information om avfallshantering,
- 19 § om att avfall ska förvaras separat om det behövs av återvinnings- eller återanvändningsskäl,
- 20 § om förbud mot deponering om det behövs av återvinnings- eller återanvändningsskäl,
- 21 § om att enbart kommun/producent får transportera WEEE,
- 22 § 1 om krav på yrkesmässig behandling av WEEE,
- 22 § 2 om krav på certifiering av yrkesmässig behandling av WEEE,
- 23 § om förbud mot deponering, förbränning och fragmentering av osorterat WEEE,
- 25 § 1 om krav på tillstånd för transport av avfall,
- 25 § 2 om krav på den vars verksamhet ger upphov till avfall som inte är hushållsavfall,
- 26 § om anteckningsskyldighet,
- 27 § om krav på att den som samlar in eller på annat sätt bortskaffar avfall åt annan aktör ska vara anmäld hos den myndighet som regeringen bestämmer,
- 28 § om möjlighet att meddela föreskrifter om avfallshantering som följer av Sveriges medlemskap i EU.

Av 26 kap. 3 § MB följer att tillsyn utövas av de i bestämmelsen angivna tillsynsmyndigheterna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

6. Förslag till lagändringar

Som ovan nämnts är syftet med denna promemoria att så långt möjligt identifiera vilka lagändringar som krävs för att genomföra det omarbetade WEEE-direktivet på ett lämpligt och korrekt sätt. Den utredning som gjorts visar på att de enda lagändringar som krävs är införandet av ytterligare ett antal bemyndiganden i 15 kap. MB. Följande förslag till lagändringar har identifierats:

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få rätt att meddela föreskrifter om

- tillstånd för yrkesmässig drift av insamlingssystem kopplade till producentansvaret för WEEE och batterier.
- skyldighet för kommuner och återanvändare att samverka/samarbeta i frågor rörande återanvändning respektive förberedelse för återanvändning av WEEE
- villkor för att få utses som behörigt ombud för en producent av elektriska eller elektroniska produkter,
- skyldighet för kommuner att medverka i samråd gällande information om och hantering av WEEE.

7. En genomgång av artiklarna

Nedan följer en genomgång av artiklarna i direktivet där det under respektive artikel redogörs för dels de bemyndiganden som bör kunna tillämpas, dels föreventuellt behov av lagändringar

7.1 Syfte med direktivet (art 1 och 4)

Kortfakta

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 6 § MB
- Bemyndigande saknas

Ett viktigt syfte med WEEE-reglerna är att medlemsstaterna ska motivera producenter att välja att tillverka och tillhandahålla produkter som är bättre ur miljösynpunkt och lättare att återvinna. Detta syfte bör återspeglas i en ny portalparagraf i förordningen (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter (WEEE-förordningen). Det finns även en möjlighet att hantera denna fråga inom annan lagstiftning tex. det s.k. Ecodesigndirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter) där EU-kommissionen nyligen uttalat sig positivt till att reglerna bör behandla annat än enbart energianvändning.

7.2 Tillämpningsområde(Art 2)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 6 och/eller 28 §§ MB
- Bemyndigande saknas

Art 2.1

Reglerna anger vilka produkter som omfattas av producentansvar och återfinns förutom i artikel 2 även i bilagorna 1-4 där bilaga 1-2 gäller från 2014 och 3-4 gäller från 2018

Art 2.2-3

Bestämmelserna anger vilka produkter som är undantagna från reglerna om producentansvar, vilket är en nyhet i förhållande till det tidigare gällande WEEE-direktivet.

Artikel 2.1-3 bör införas i svensk lagstiftning på ett sätt som är så direktivkonformt som möjligt. Genomförandet omfattas av bemyndigandena i MB 15 kap. 6 respektive 28 §§.

Tillämpningen av detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av REACH. Eventuella risker för överlappningar eller annan påverkan på REACH-lagstiftningen bör uppmärksammas särskilt under genomförandearbetet.

7.3 Definitioner (art 3)

- Detta är en ny regel
- Detta är en befintlig regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Flera nya definitioner bör inkluderas i förordningen. Exakt vilka som är nödvändiga/lämpliga att införa i svensk rätt bör utredas vidare under genomförandearbetet och kommer remitteras i ett senare skede. Genomförandet av nya definitioner omfattas av bemyndigandet i 15 kap. 28 § MB.

7.4 Separat insamling (Art5)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 5.1

Medlemsstaterna ska se till att WEEE som samlas in som kommunalt avfall minimeras.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 5.2a

Enligt artikeln ska medlemsstaterna se till att det inrättas insamlingssystem för WEEE från privathushåll. En förutsättning för detta är ett fungerande samarbete mellan producenter och kommuner.

Kommunerna bör åläggas en skyldighet att delta i samråd. Samrådet bör inte bara vara ett forum för kommunerna att inhämta information utan även en möjlighet för producenterna att informera om sitt insamlingssystem.

Idag nöjer sig många kommuner med att ha samråd med det största insamlingssystemet, vilket bland annat får till följd att det i kommunernas avfallsinformation saknas information om övrig insamling.

En regeländring som innebär att kommunerna får en skyldighet att delta i samråd förutsätter ett nytt bemyndigande i miljöbalken.

Art 5.2 b-c

För WEEE från privathushåll ska det finnas system tillgängliga som gör att det är gratis för privatpersoner att lämna bort sitt WEEE. Frågan regleras idag i 12-16 §§ WEEE-förordningen och bör även fortsättningsvis regleras i förordningen.

Krav på butiksinsamling innebär krav på en ny grupp av aktörer. Genomförandet av kravet omfattas av bemyndigandet i 15 kap. 28 § MB.

☒ Detta är en ny regel
☐ Denna regel innebär betydande ändringar
☐ Denna regel innebär små eller inga ändringar
☐ Kan genomföras med stöd av bemyndigande i:
☒ Bemyndigande saknas

Art 5.3

Medlemsstaterna får utse de aktörer som har rätt att samla in WEEE från privathushåll. Ett införande av förhandsgodkända insamlingssystem (FGI) skulle bl.a. innebära att systemet för insamling av WEEE går i samma riktning som andra typer av producentansvar enligt förslagen i den s.k. avfallsutredningen (SOU 2012:56). Ändringen fordrar ett nytt bemyndigande, lämpligen i 15 kap 7a § MB.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 6 och/eller 28 §§ MB
- Bemyndigande saknas

Art 5.4

Medlemsstaterna har möjlighet att ställa krav på att insamlat WEEE ska lämnas till producenter. Om denna möjlighet ska utnyttjas i Sverige torde en sådan bestämmelse vara möjlig att föreskriva med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 6 och/eller 28 §§ MB.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap.28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 5.5

För annat WEEE än WEEE från privathushåll ska medlemsstaterna säkerställa att producenterna eller en tredje part som handlar för deras räkning ser till att sådant avfall samlas in. Bestämmelsen är ny i WEEE-direktivet men återfinns sedan tidigare i WEEE-förordningen och omfattas av bemyndigandena i 15 kap. 6 och 28 §§ MB. Bestämmelsen kräver ingen åtgärd i detta sammanhang

7.5 Bortskaffande (art 6)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 6.1

Medlemsstaterna ska förbjuda att WEEE som inte behandlats enligt direktivets krav bortskaffas.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 6.2

Optimala villkor för förberedelse för återanvändning ska möjliggöras genom insamling och transport. Redan på insamlingsplatserna ska WEEE som ska förberedas för återanvändning samlas in separat. Vidare kan medlemsstaten i detta sammanhang verka för att personal från återanvändningsbranschen beviljas tillträde till dessa insamlingsplatser. För att kunna införa denna bestämmelse i svensk lagstiftning behövs ett nytt bemyndigande i MB som ger regeringen eller den myndighet som regeringen utser rätt att föreskriva att representanter för återanvändningsbranschen ska ges tillträde till insamlingsplatser i syfte förbereda insamlat avfall för återanvändning.

7.6 *Insamling (art 7)*

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 7.1

För närvarande anges inte kraven på insamlingsnivå i svensk författning. Sådana bestämmelser bör dock införas i en ny WEEE-förordning förslagsvis i form av en bilaga.

Om Sverige önskar ställa högre krav på insamling än vad som följer av direktivet kan bemyndigandet i 15 kap. 6 § MB tillämpas.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 7.2

För att få tillfredsställande statistik om de mängder WEEE som har samlats in krävs att EEB-registret får information från insamlade mängder elavfall även från de aktörer som inte omfattas av producentansvar. Detta kan gälla insamling som sker via fastighetsnära insamling (FNI) eller företagshämtning. Krav bör ställas på att även dessa flöden ska rapporteras till EEB-registret. En lämplig grupp för att få rapporteringsansvar kan vara förbehandlare. Bestämmelsen omfattas av bemyndigandena i 15 kap. 28 § MB

7.7 *Behandling (art 8)*

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 8.1-2

Medlemsstaterna ska se till att insamlat WEEE behandlas enligt direktivets krav och ställer i bilaga 7 krav på vissa behandlingssteg. Dessa regler har genomförts genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2005:10 och omfattas av bemyndigandet i MB 15:6.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 8.3

Artikeln anger att medlemsstaterna ska se till att alla företag som bedriver insamlings- och behandlingsverksamhet lagrar och behandlar WEEE i enlighet med de krav som följer av direktivet. Detta bör innebära att de aktörer som på uppdrag av producenterna lagrar och behandlar WEEE ska underställas tillsyn. Frågan bör regleras i miljötillsynsförordningen 2 kap 24 § 1 och 2. Bemyndigande i 26 kap 3 § MB bör kunna tillämpas. När det gäller de tekniska krav som ställs på insamlandet finns de redan i dag i bilaga 3 till WEEE-förordningen och omfattas av bemyndigandet i 15 kap. 28 § MB

7.8 Tillstånd (Art 9)

I artikel 9 ställs krav på tillståndsplikt för behandlingsverksamhet. Regler om detta finns sedan tidigare i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Artikel 9 kräver därför ingen åtgärd i detta sammanhang

7.9 Gränsöverskridande transport (Art 10)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 10.1.

Artikeln anger att WEEE får behandlas utanför medlemsstaten eller unionen under förutsättning att befintlig lagsstiftning som rör gränsöverskridande avfallstransporter följs. De svenska reglerna om gränsöverskridande transport av avfall uppfyller EU-rättens krav och någon åtgärd är inte motiverad i detta sammanhang.

Art 10.2.

För att få räkna WEEE som exporteras utanför unionen till uppfyllande av återvinningsmålen i artikel 11 måste exportören kunna visa att behandlingen har skett under villkor likvärdiga med kravet i direktivet.

Dessa krav är en direkt följd av direktivet och omfattas således av bemyndigandet i 15 kap. 28 § MB.

7.10 Återvinningsmål (art 11)

Art 11.1

☐ Detta är en ny regel
☐ Denna regel innebär betydande ändringar
☒ Denna regel innebär små eller inga ändringar
☒ Kan genomföras med stöd av bemyndigande i 15 kap. 28 § MB
☐ Bemyndigande saknas

Krav på återvinningsnivåer av WEEE återfinns i bilaga 5 till direktivet. Målen anges för varje enskild kategori. Nya genomföranderegler kommer att ersätta dagens bilaga 3 i WEEE-förordningen. Det bör utredas om Sverige ska ställa högre krav på återvinning än vad som följer av direktivet. Om så skulle vara fallet, kan sådana bestämmelser enligt Naturvårdsverkets bedömning införas med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 6 § MB

Art 11.4

Medlemsstaterna ska se till att aktörer för register över sin hantering av WEEE. Detta regleras idag i Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2005:10 (7a §). Om dessa regler behöver ändras omfattas ändringarna av bemyndiganden i 15 kap. 6 och/eller 28 §§ MB.

Art 11.5

Medlemsstaterna ska främja ny teknik för återvinning, materialåtervinning och behandling. Denna typ av bestämmelser genomförs normalt inte i form av direkta krav på enskilda eller myndigheter. Det bör utredas hur genomförandet bör ske.

7.11 Finansiering av WEEE från privathushåll(art 12)

☐ Detta är en ny regel
☐ Denna regel innebär betydande ändringar
☒ Denna regel innebär små eller inga ändringar
☒ Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 § MB
☐ Bemyndigande saknas

Art 12.1

Producenter ska finansiera omhändertagande av WEEE som lämnats till insamlingssystem. Detta regleras idag i 12-16 §§ WEEE-förordningen och omfattas av bemyndigandet i 15 kap. 6 § MB. Någon ändring bedöms inte vara befogad.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 och/eller 28 §§ MB
- Bemyndigande saknas

Art 12.2

Medlemsstaterna får uppmana producenter att finansiera hämtning vid privathushåll. Det är tveksamt om Sverige bör välja en sådan lösning. Om det befinns vara lämpligt omfattas åtgärden av bemyndigandet i 15 kap. 6 § MB .

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15:6
- Bemyndigande saknas

Art 12.3-4

Producenterna ska stå för kostnaderna för omhändertagande. Denna ordningen gäller redan enligt WEEE-förordningen och omfattas av bemyndigandet i MB 15:6.

Finansiella garantier för hushållsprodukter krävs redan i dag. Det bör övervägas om kravet bör förtydligas/ändras. Om så befinns vara lämpligt, kan bestämmelserna genomföras med stöd av MB 15 kap 6 och/eller 28 §§ MB.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 och/eller 28 §§ MB
- Bemyndigande saknas

Art 12.5

Medlemsstaterna ska se till att det tas fram rutiner för återbetalning av bidrag till insamling m.m. om elektriska och elektroniska produkter exporteras. Nya regler bör införas i WEEE-förordningen och bemyndigande för sådana regler återfinns i MB 15:28.

7.12 Finansiering av WEEE från andra än privathushåll (art 13)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Producenterna ska stå för kostnaderna för insamling, behandling etc. även från andra än privathushåll. Det ska alltså vara gratis även för företag att lämna in WEEE för omhändertagande.

För WEEE från andra än privathushåll ska medlemstaterna se till att producenterna säkerställer att WEEE samlas in och står för alla kostnader kopplade till insamling och behandling.

Ovanstående krav kan ställas med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 28 § MB. Det bör utredas vidare i samband med införandet av direktivet i vilken mån, och i så fall på vilket sätt, historiskt avfall behöver/bör hanteras.

7.13 Information till användare(art 14)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 7 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 14.1

Artikeln ger medlemsstaterna möjlighet att ställa krav på att producenter visar de kostnader de har för att uppfylla WEEE-reglerna. Det är tveksamt om det finns skäl att ställa sådana krav. Det finns emellertid inte heller skäl att förbjuda producenter att visa på kostnaderna. Om det fortsatta utredningsarbetet ändå skulle visa att det finns ett behov av att genomföra sådana regler kan sådana införas med stöd av MB 15:7.

Art 14.2 och 5

Informationsplikt kan ses som en naturlig del av producentansvaret och det är därför naturligt att det åligger producenterna att informera om produkter och dess miljöfarlighet. Idag åligger det kommunerna enligt 21 § WEEE-förordningen att informera om elektriska produkters miljöfarlighet, märkning och tillgängliga

insamlingssystem. Detta ansvar bör flyttas till producenterna. Detta innebär även en tillnärmning till reglerna om producentansvar för batterier. I artikel 14.5 anges att medlemsstaterna har rätt att kräva att producenter ska bekosta information. Ovan angivna bestämmelser kan införas med stöd av 15 kap. 7 § MB.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 14.3

Medlemsstaterna har en skyldighet att vidta lämpliga åtgärder så att konsumenter bidrar till insamling och återanvändning av WEEE. Detta bör göras genom att ställa krav på producenterna. Det bör utredas vidare hur dessa krav ska ställas. Erforderliga åtgärder bedöms kunna genomföras med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 6 § MB.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 14.4

Artikeln ställer krav på märkning med soptunna. Regeln innebär att kravet på märkning med ansvarig producent tas bort. Ändringen kan genomföras med stöd av bemyndigandet i 15 kap 7 § MB.

7.14 Information till behandlare (art 15)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 15.1

Krav på information till behandlare återfinns idag i 19 § WEEE-förordningen. Bestämmelsen behöver kompletteras tex med krav på att informationen ska vara

kostnadsfri samt på hur den ska levereras. Ändringarna kan genomföras med stöd av 15 kap. 28 § MB.

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 och/eller 28 §§ MB
- Bemyndigande saknas

Art 15.2

Bestämmelsen innebär att elektriska och elektroniska produkter ska vara märkta så att det går att utläsa att de har satts på marknaden efter 13 augusti 2005, helst enligt standard 50419. Bestämmelsen återfinns i 11 § 2 i WEEE-förordningen och omfattas av bemyndigandet i 15 kap. 7 § MB.

7.15 Artikel 16, register mm

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 6 och/eller 28 §§ MB
- Bemyndigande saknas

Art 16.1 st1

Artikeln ställer krav på att medlemsstaterna ska ha ett register över aktiva producenter. Bestämmelserna återfinns i 10 § WEEE-förordningen och reglerna uppfylls genom EEB-registret (<http://eeb.naturvardsverket.se>). Eventuella ändringar kan genomföras med stöd av 15 kap 6 och/eller 28 §§ MB.

Art 16.2

Artikeln ställer ett antal krav på det nationella registret i punkten ovan. Bestämmelsen innebär att Naturvårdsverket måste justera EEB-registret, tex genom att öppna för möjligheten att registrera ett behörigt ombud enligt art 17. Medlemsstaterna ska även, utifrån de uppgifter som rapporteras av producenter till registret, sammanställa statistik och sköta den rapportering till EU som krävs enligt direktivet.

7.16 Behörigt ombud (art 17 och 16.1st2)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i:
- Bemyndigande saknas

Varje medlemsstat ska se till att producenter som är etablerade i en annan medlemsstat har rätt att utse en juridisk eller fysisk person som är etablerad på dess territorium till behörigt ombud som ska ansvara för att producentens skyldigheter enligt WEEE-direktiv uppfylls på dess territorium. Att införa regler om behöriga ombud är i och för sig möjligt med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 28 § MB. För att systemet med behöriga ombud ska fungera behöver dock sannolikt vissa krav ställas på behöriga ombud som inte direkt följer av direktivet. Ett nytt bemyndigande i MB behövs således om sådana krav ska genomföras på förordningsnivå.

Art 16.1 st2.

Producenter ska registreras via sitt behöriga ombud i de medlemsstater där de inte själva är registrerade.

Art 17.1

Sverige ska se till att utländska företag kan registrera behörigt ombud i Sverige.

Art 17.2

Sverige ska se till att svenska producenter som säljer till slutkonsument i andra EU-länder utser behörigt ombud.

Art 17.3

Behöriga ombud ska utses ombud skriftligen genom fullmakt. Det bör utredas vidare om detta kan göras direkt i EEB- registret.

7.17 Art 22 Sanktioner

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

För överträdelse av vissa bestämmelser i WEEE-förordningen ska miljöstraffavgift tas ut enligt förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter. Det kan bli aktuellt att komplettera dessa bestämmelser.

Enligt 31 § WEEE-förordningen sanktioneras överträdelser av 11, 12-14, 16 (1 och 3), 18 och 19 §§ med böter.

Med det nya direktivet följer ett antal skyldigheter som åligger andra aktörer. När eller om regler med krav på behöriga ombud, distributörer, återvinnare m.fl. införs kommer även dessa krav att behöva kopplas till någon form av sanktion. De bemyndiganden som införs för att möjliggöra att ovanstående krav ställs måste också möjliggöra att kraven åtföljs av straffrättsliga sanktioner. Det bör dock enbart bli fråga om bötesstraff.

Det kan i sammanhanget tilläggas att tillsynsmyndigheten har möjlighet att enligt 26 kap MB meddela förelägganden som även kan förenas med vite.

Sammantaget kan det inte anses föreligga något behov av att ändra nu gällande straffbestämmelser i 29 kap. miljöbalken.

7.18 Inspektion och övervakning (art 23, bilaga 6)

- Detta är en ny regel
- Denna regel innebär betydande ändringar
- Denna regel innebär små eller inga ändringar
- Kan genomföras med stöd av bemyndigande i: 15 kap. 28 § MB
- Bemyndigande saknas

Art 23.1 och 3

Artikel 23.1 ställer krav på att medlemsstaterna ska utföra tillsyn för att säkerställa efterlevnad av direktivet. Tillsynen ska som minst omfatta (23.1a) rapporterad information, (23.1b) gränsöverskridande transporter samt (23.1c) verksamheten vid

behandlingsanläggningar. Tillsyn enligt 23.1a omfattas redan av kraven på tillsyn i 26-29 §§ WEEE-förordningen även om detta kan vara lämpligt att förtydliga. Artikel 23.1b och 23.3 avser den tillsyn som behövs för att avgöra om exporterade produkter är avfall eller inte och berör hanteringen av gränsöverskridande transporter och 23.1c avser tillståndsfrågor.

Artikel 23.3 innebär att myndigheter som arbetar med tillsyn över gränsöverskridande transporter av avfall har rätt att ta ut tillsynsavgift även för bedömningen om det är EEE eller WEEE som hanteras. Regler om tillsyn finns i WEEE-förordningen 26 kap MB. Det saknas skäl att ändra MB för att genomföra dessa bestämmelser.

Art 23.2 och bilaga 6

Vid transport av begagnad EEE som misstänks vara WEEE anges i bilaga 6 till det omarbetade WEEE-direktivet ett antal kriterier som ska uppfyllas för att export ska få ske. Syftet med reglerna är att undvika att WEEE exporteras i stället för att vara begagnad EEE. Bestämmelsen bör införas i avfallsförordningen eller WEEE-förordningen med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 28 § MB.

8 Andra frågor av betydelse vid genomförande av WEEE-direktivet

8.1 Avfallsklassning

Medlemsstaterna ska uppmuntra återanvändning samt förberedelse för återanvändning bland annat genom att se till att WEEE som kan återanvändas samlas in separat redan i insamlingskedet samt se till att representanter från återanvändningsbranschen ges tillträde till insamlingsplatserna. Dessa bestämmelser innebär en form av nytänkande för svensk avfallshandling. De bör dock kunna införas i avfallsförordningen eller WEEE-förordningen. De bör omfattas av bemyndigandet i 15 kap. 28 § MB.

En grundtanke i svensk avfallshandling har av tradition varit att avfall som slängts med syftet att det är just avfall ska behandlas som avfall och inte får plockas tillbaka. Det är dock svårt att se att det rättsligt sett finns något som hindrar att WEEE tas tillbaka i syfte att förbereda det för återanvändning på det sätt som förespråkas i direktivet. En sådan handtering torde emellertid ställa krav på hur avfallet ska hanteras. Denna fråga bör utredas vidare i genomförandearbetet.

8.2 Avfallsutredningen

Under september 2012 redovisades avfallsutredningen (SOU 2012:56) i vilken föreslås ett antal förändringar, framför allt kopplat till producentansvar för förpackningar och tidningar. Utgångspunkterna för avfallsutredningen har varit att skapa ett effektivt system för miljön, medborgaren och marknaden för förpackningar och tidningar.

I arbetet med genomförande av det nya WEEE-direktivet måste avfallsutredningen beaktas eftersom likartade system är önskvärdt för olika typer av producentansvar. Detta i syfte att underlätta för producenter, kommuner, användare och andra berörda. Samtidigt fungerar WEEE-handling i Sverige bra ur ett internationellt perspektiv och Sverige framhålls ofta som ett föregångsland, bland annat beroende på vår höga insamling av WEEE. Dessa båda aspekter kräver noggranna överväganden i det fortsatta utredningsarbetet.

Bilaga1, Förslag till ändring av miljöbalken

15 kap. Avfall och producentansvar

Gällande lydelse

7 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för producenter av förpackningar och av papper för tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger eller andra liknande pappersprodukter att se till att förpackningarna eller papperet omfattas av ett insamlingssystem för återvinning eller återanvändning,
2. skyldighet för producenter av förpackningar för konsumtionsfärdig dryck gjorda av plast eller metall att se till att insamlingssystemen utformas så att de genom utbetalning av pant eller premie uppmuntrar att förpackningar lämnas tillbaka till systemen,
3. förbud för producenter som avses i 2 att överlåta eller saluföra förpackningar som inte ingår i ett insamlingssystem,
4. skyldighet för producenter som avses i 2 att se till att förpackningarna förses med märkning med uppgifter om insamlingssystemet,
5. tillstånd för yrkesmässig drift av ett sådant insamlingssystem som avses i 1,
6. tillstånd för yrkesmässig tappning av konsumtionsfärdig dryck i förpackningar gjorda av plast eller metall eller införsel till Sverige av konsumtionsfärdig dryck i sådana förpackningar, och
7. avgift vid införsel och annat som behövs för att säkerställa att inhemska och till Sverige införda förpackningar för konsumtionsfärdig dryck gjorda av plast eller metall kan konkurrera på lika villkor.

Föreslagen lydelse

7 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för *producenter enligt 6§* att se till att *produkterna* omfattas av ett insamlingssystem för återvinning eller återanvändning,
alternativt
1. skyldighet för producenter av förpackningar, papper för tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger eller andra liknande pappersprodukter, *batterier* samt *elektriska och elektroniska produkter* att se till att *produkterna* omfattas av ett insamlingssystem för återvinning eller återanvändning,
2. skyldighet för producenter av förpackningar för konsumtionsfärdig dryck gjorda av plast eller metall att se till att insamlingssystemen utformas så att de genom utbetalning av pant eller premie uppmuntrar att förpackningar lämnas tillbaka till systemen,
3. förbud för producenter som avses i 2 att överlåta eller saluföra förpackningar som inte ingår i ett insamlingssystem,
4. skyldighet för producenter som avses i 2 att se till att förpackningarna förses med märkning med uppgifter om insamlingssystemet,
5. tillstånd för yrkesmässig drift av ett sådant insamlingssystem som avses i 1,
6. tillstånd för yrkesmässig tappning av konsumtionsfärdig dryck i förpackningar gjorda av plast eller metall eller införsel till Sverige av konsumtionsfärdig dryck i sådana förpackningar,
7. avgift vid införsel och annat som behövs för att säkerställa att inhemska och till Sverige införda förpackningar för konsumtionsfärdig dryck gjorda av plast eller metall kan konkurrera på lika villkor *och*

7 b § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på sådana ombud som i enlighet med vad som särskilt föreskrivits utses att fullgöra producentens skyldigheter enligt föreskrifter

Gällande lydelse

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hanteringen av avfall. Regeringen får överlåta åt kommunerna att meddela sådana föreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att lämna information om hanteringen av avfall och om innehållet i avfallsplanerna.

Föreslagen lydelse

*som meddelats med stöd av detta kapitel.
2. hur ett ombud ska fullgöra producentens skyldigheter som avses i 1*

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hanteringen av avfall. Regeringen får överlåta åt kommunerna att meddela sådana föreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att *inhämta och lämna* information om hanteringen av avfall, *de system för insamling av avfall som omfattas av föreskrifter som meddelats med stöd av 6 §* och om innehållet i avfallsplanerna.

20 a § Om det behövs av återanvändnings- eller återvinningskäl eller andra hälso- eller miljöskäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet för producenter, kommuner eller andra som samlar in avfall som omfattas av producentansvar enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 6 § att ge den som i yrkesmässig verksamhet avser att förbereda insamlat avfall för återanvändning tillträde till insamlingsplatser.

Skäl för förslagen

15 kap 7 a §

De förslagna ändringarna i 15 kap 7 a § syftar till att göra det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förhandsgodkännande av insamlingssystem för produkter som omfattas av producentansvar. Två versioner av artikeln redovisas i rapporten. Alternativ 1 innebär att man beslutar att man för samtliga produkter som omfattas av producentansvar ger möjlighet för regeringen eller den myndighet regeringen utser att ställa krav på förhandsgodkända insamlingssystem. Alternativ 2 innebär att vi enbart lägger till denna möjlighet kopplat till batterier och elektriska och elektroniska produkter.

15 kap 7 b §

Bestämmelsen är ny och syftar till att göra det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att ställa krav på behöriga ombud som i viss mån går utöver vad som krävs enligt det nya WEEE-direktivet. Detta behövs för att det ska vara möjligt att etablera ett ändamålsenligt och fungerande system med behöriga ombud i den mening som avses i direktivet. Se vidare avsnitt 7.16 i huvudrapporten.

15 kap 9 §

Ett nytt bemyndigande införs för att säkerställa att kraven i artikel 5, om inrättande av insamlingssystem, uppfylls på bästa sätt. Bemyndigandet ger regeringen eller den myndighet regeringen utser möjlighet att ställa krav på kommuner att inhämta och lämna uppgifter till producenterna eller tredje part som agerar på deras räkning om hur insamlingssystem för avfall som omfattas av producentansvar ska samordnas med kommunens system för avfallshantering. Informationen inhämtas lämpligen genom samråd. Se närmare avsnitt 7.4 i huvudrapporten.

15 kap 20 a §

En ny bestämmelse för genomförande av artikel 6. Genom bestämmelser ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att föreskriva att företrädare för återanvändningsbranschen ska ges tillträde till insamlingsplatser i syfte att kunna förbereda insamlat avfall för återanvändning. Se vidare avsnitt 7.5 i huvudrapporten.

Bilaga 2, Konsekvensutredning

Konsekvensutredning gällande förslag till ändringar i miljöbalken

Det nya WEEE-direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), ställer nya krav på medlemsstaterna och berörda aktörer. De nya kraven kommer huvudsakligen att genomföras på förordnings- eller föreskriftsnivå. För detta ändamål behöver dock ett antal nya bemyndiganden införas i 15 kap. miljöbalken (MB).

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer föreslås få rätt att meddela föreskrifter om

- tillstånd för yrkesmässig drift av insamlingssystem kopplade till producentansvaret för WEEE och batterier.
- skyldighet för kommuner och återanvändare att samverka/samarbeta i frågor rörande återanvändning respektive förberedelse för återanvändning av WEEE
- villkor för att få utses som behörigt ombud för en producent av elektriska eller elektroniska produkter,
- hur det behöriga ombudet ska fullgöra producentens skyldigheter
- skyldighet för kommuner att medverka i samråd gällande information om och hantering av WEEE.

Det är givetvis av betydelse hur ett bemyndigande utformas och att det inte ger regeringen, eller den myndighet regeringen utser, alltför långtgående befogenheter. Bemyndigandet måste begränsas till vad som kan anses nödvändigt och befogat.

De bemyndiganden som nu är aktuella behövs för genomförandet av EU-lagstiftning. Det är således EU-direktivet som utgör den huvudsakliga ramen för hur bemyndigandena ska utformas.

Vad en konsekvensutredning ska innehålla anges i 6 § förordning (2007:1244) om konsekvensanalys vid regelgivning. Det är dock svårt att se att bemyndigandena i sig kan antas föranleda några sådana konsekvenser som en konsekvensbeskrivning syftar till att beskriva. Först när ett bemyndigande tas i anspråk kan de sägas få konsekvenser. En konsekvensutredning kommer givetvis att genomföras av de regeländringar som sedermera kommer att föreslås med stöd av bl.a. de nu aktuella bemyndigandena.

Enligt 5 § förordning (2007:1244) om konsekvensanalys vid regelgivning får en myndighet besluta om föreskrifter utan att genomföra en konsekvensutredning under förutsättning att det kan bedömas att det saknas skäl för att genomföra en sådan. En sådan behovsbedömning ska dokumenteras.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts bedömer Naturvårdsverket att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning.